СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 263. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го ЛИСТОПАДА 1948. No. 263. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 11, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ОБОРОННИЙ ПЛЯН ОБІЙМЕ РОЗМІЩЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ І ФАБРИЧНИХ БУДИНКІВ

Ню Йорк, 9 листопада. — Уряд не скриває свого наміру переносити підприємства й фабричні будинки з теперішніх промислових осередків в інші околиці, щоб у такий спосіб бути готовим на напад атомовою бомбою з повітря. Це виявив на конвенції Американського Інституту Хемічних Інженерів в готелі Пенсилвенія, Ралф Ф. Димит, дорадник Краєвої Ради Ресурсів Безпеченства. Він заявив, що хемічні фабрики зосереджені довкруги Ніяґари, а це може дати ворогові нагоду знищити одним махом головну американську хемічну продукцію. Тому, що проти нападу літаків з атомовою бомбою нема оборони, треба порозкидати по різних околицях різнородні фабрики так, щоб бомба не могла їх зразу досягнути. Бомба сіє знищення в промінї трьох миль на рівнині, а на половину цеї віддалі в гористій околиці, інформував Димит. Американські підприємці вжиють 18 більйонів долярів на перенесення і будову нових фабрик, щоб бути готовими до продукції на великі розміри. Це роблять вони не тому, наче б війна вже була на овиді, а тому, щоб виказати ворогові безсильність його нападу і так зберегти мир, впевняв референт. Інші промовці звідомляли про велитенський розвиток хемічної продукції від часів другої світової війни. З 18 більйонів інвестованого гроша на розбудову підприємств впродовж трьох останніх літ, 5 більйонів вжито на розвиток хемічного промислу, виявили знавці.

ЗАПОЧАТКОВАНО ОСНУВАННЯ ПОВІТРЯНОЇ АКАДЕМІЇ.

Вашингтон. — Секретар Оборони, Джеймс Форестал, уповажнив команду повітряних сил призначити якусь кількість кадетів з військової академії у Вест Пойнт і морської академії в Анаполис для покладення основ під академію повітряних сил в недалекій майбутності. Кадети будуть набрані вже з річника, який виходить зі шкіл найближчого червня. Заки ще буде створена окрема академія для повітряних сил теперішні академії збройних сил дістануть відповідні фонди на вишкіл знавців повітряної зброї.

ШУКАЮТЬ ЖИВОГО ДІНОСАВРА НА ФЛОРИДІ.

З Олд Тавн, в повіті Діксі, звідомляють до Ню Йорк Геральд-Трибюн, що там зовсім поважно почали розглядати сліди стіп звірини, яка нагадує передпотопового діносавра. Сліди появилися ще в лютім, а від 17 жовтня туристи над рікою Совані знову їх завважили. Недалеко ріки є великі багна, отже туристи думають, що діносавр може скриватися в багнах. Тому, що декто твердить, що сліди є насаджені підступними людьми, розбирають питання, хто і на що мав би придумувати такий трюк. Не виключають можливости, що хтось хоче стягнути туристів в цій околиці при помочі розголосу про появу слідів діносавра.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПЛЯНУЄ КОНТРОЛЮ ЧИНШІВ.

Вашингтон. — Найближчі дорадники президента Трумана виявляють, що адміністрація підготовляє законодавство для контролі комірного. В першу чергу буде продовжена контроля поза березень 1949 р. Крім того заповідають теж поправку до чиншового закона в тому напрямку, щоб уряд мав право спинити викидання комірників, а не місцевий суд, як це передбачено в теперішнім законі; дальше, щоб власник, який побере надвишку комірного, звернув її в трикратній висоті і щоб проступників потягнути до карної відповідальности.

З місцевости Кій Вест на Флориді наспіли вісті, що туди приїхали дальші дорадники президента й вони разом укладають плян нового законодавства в конгресі. Теж застановляються над можливими змінами кабінету. Кажуть, що треба буде прохати секретаря стейту, Джорджа Маршала, щоб він залишився на своїм пості, а секретар оборони Джеймс Форестал може відійти ще перед інавґурацією президента.

КОНҐРЕСМЕНАМ ЗАКИДАЮТЬ РІЗНІ ОБМАНСТВА.

Вашингтон. — Показується, що не тільки конгресмен Парнел Тамес, голова комісії неамериканських діянь попав під слідство і в стан обвинувачення, але теж і інші члени конгресу попали в підозріння такої самої категорії. Так, нпр. конгресмен Аливн Е. О'Конскі, республиканець з Висканзин, попав під обстріл Ліґи Політичного Виховання Американської Федерації Праці за якісь фінансові спроневірення, злучені з працею комісії неамериканських діянь. Сен Гомерові Ферґусонові з Мишиґен закидають виборчі надуживання до тієї міри, що він може бути недопущений обняти становище в сенаті, коли конгрес збереться 3 січня 1949 р.

ВИЛЬОСОВУЮТЬ ПРИСЯЖНИХ СУДДІВ ДЛЯ КОМУНІСТІВ,

Ню Йорк. Федеральний прокуратор Джан Ф. МекҐоґі оприлюднив, що для встановлення лави присяжних суддів, які мають рішати про вину 12 провідних комуністів, поставлених під суд за змагання до насильного екинення уряду Злучених Держав, покликано аж 300 громадян. З них тільки 12 мали б бути вильосовані до судейської лави. Розправа має початися в понеділок 15 листопада, хоч оборонці пробують всяких законних трюків для припинення поступування. Не є виключена можливість, що усунуть суддю Гаролда Р. Медіну від переводження процесу.

Заповідають переговори в справі північно-атлянтійського договору

Вашингтон, 9. листопада. — Амбасадори пяти західно-европейських держав приїдуть до Вашингтону вже наступного тижня на переговори для заключення Північно-Атлантійського Оборонного Пакту, як про це заговорили в дипломатичних колах. Договір має обняти пять держав, які заключили порозуміння в Брюсель, а це Великобританію, Францію, Нідерланди, Бельгію і Люксембурґ, а до того ще прилучаться Злуечні Держави Америки й Канада. Передбачують, що переговори потривають 4 тижні. Після того приступлять до написання договору. Секретар оборони Дж. Форестал виїхав саме в Европу, щоб там переговорити „проблеми, звязані з заложенням Краєвої Військової Установи" з американськими урядовцями. Він відбуде конференції в Парижі, Франкфурті й Берліні й повернеться до Вашингтону 16. листопада.

З Парижа наспіли вісті про сумніви в рішальних колах, чи розумно було б тепер втягати в Північно-Атлантійський Договір такі країни, як Норвеґія, Данія або Азори.

ПОЛОЖЕННЯ КИТАЙСЬКОГО УРЯДУ РОЗПАЧЛИВЕ.

Вашингтон. — Положення китайського центрального уряду „стає більше розпачливе з години на годину" — такий погляд запанував в американських урядових колах. Це прийшло з погіршенням політичного, економічного й військового стану тієї частини Китаю, яка ще осталася під владою генераліссімуса Чіянг-Кай-Шека зі столицею в Нанкіні. Не зважаючи на таке положення, нема виглядів на негайну допомогу для китайського уряду чи то харчами, чи військовим вирядом. Конгресовий комітет, який має на меті слідкувати за розвитком подій у Китаю, вислав туди на звіди Вилйема С. Булита. Він спиниться на якийсь час у Шангаю, а повернеться до Америки около Різдва.

АМЕРИКА ПІДГОТОВЛЯЄ БАЗУ НА ОСТРОВІ КВАЯЛЕН

Волтер Соливан, кореспондент щоденника Ню Йорк Таймс, звідомляє з Кваляєн, що команда маринарки поробила підготову до встановлення головної морської бази на тому острові. Остров Кваляєн здобули американці від японців перд півпята роками і він ще досі зберігає сліди японських воєнних укріплень. Американські вояки назвали цей остров „Алькатраз Пацифіку" після того, як на острові завмерло рослинне життя. Тепер уже показується деяка зелень і остров прибирає давній вигляд.

БРИТАНЦІ ДОЖИДАЮТЬ НАРОДИН „КОРОЛІВСЬКОЇ ВЕЛИЧНОСТИ".

Лондон, 10 листопада. — Широкий британський загал, зі свого традиційного прив'язання до династії, тепер живо інтересується та широко коментує сподіваний з кінцем цього тижня прихід на світ нового, вже в другому ступені, престолонаслідника, іменно дитини одруженої недавно принцеси Єлисавети. Новонародженому відразу будуть надані різні титули, включно з „королівською величністю".

ТАЄМНЕ СЛОВАЦЬКЕ РАДІО ПОСТАЧАЄ ВІСТІ ДЛЯ ЧЕХІВ.

Вашингтон. — Департамент стейту заінтересувався звідомленнями про існування таємної радієвої стації десь в Европі, звідки в словацькій мові передаються новинки для Чехії під комуністичним диктатом. Перші радієві вісті звідомляли про стацію „Вольна й Демократична Словакія", не подаючи місця її існування. У звідомленні було сказане, що стація буде постачати чехам вісті з земель, які не попали під залізну заслону. Урядовці Злучених Держав заявляють, що Америка не має нічого спільного з тією стацією. Вони здогадуються, що її заложили втікачі з Чехословаччини.

Ватикан взиває Трумана і Сталіна до переговорів

Рим, 10. листопада. — Офіціяльний орган Ватикану, Оссерваторе Романо, надрукував вчора передову статтю свого редактора Джюзеппе Далля Торре, в якій взивається президента Трумана і премієра Сталіна безпосередньо обговорити спільні проблеми та закінчити теперішне непевне положення в світі. Автор нав'язує до заяви совєтського міністра закордоннихв справ Молотова з нагоди обходів річниці жовтневої революції, в якій той твердив, що перемога президента Трумана у виборах є неомильною ознакою, що американський нарід не бажає собі війни, отже тим самим війни не бажає собі теж президент Труман. Якщо правдою є теж совєтські мирні заяви, то не було б нічого простішого, як зійтися керівникам політики обох великодержав та спільно і безпосередньо обговорити всі справи та шукати спільної розв'язки.

ПОГОЛОСКИ ПРО ПЛЯНОВАНУ ЗУСТРІЧ ТРУМАНА І СТАЛІНА; ВАШИНГТОН ЗАПЕРЕЧУЄ.

Лондон, 9. листопгада. (ЮП) — Совєтське пресове агенство ТАСС подало без коментарів поголоску, покликуючись на Вашингтон Таймс-Геральд, мовляв президент Труман плянує ще перед сесією Конгресу зустріч зі Сталіном у Вашинґтоні, або Москві. Пресовий секретар Білого Дому, що разом з президентом Труманом перебуває хвилево у Кі Вест на Фляриді, рішучо заперечив поголоски про пляновану зустріч між президентом Труманом і Сталіном.

РАДА БЕЗПЕКИ ПРОДОВЖУВАТИМЕ НАРАДИ ПІСЛЯ ВІДРОЧЕННЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ.

Париж, 10 листопада. — З поінформованих джерел заповідають, що теперішня сесія Генеральної Асамблеї буде відрочена в дні 8-го грудня, без огляду на дальший перебіг та полагодження поодиноких справ. При цьому додається, що Рада Безпеки продовжуватиме свої наради в Парижі ще до 16-го грудня, маючи на їх порядку цілий ряд важливих справ.

БРИТАНІЯ ЗАПОВІДАЄ ПЛЯН ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ

Лондон, 10 листопада. — В проголошеному тут вчора законопроєкті цивільної оборони, британський уряд заповідає створення широкої і гнучкої організації для громадської оборони британських островів на випадок війни. Першим конкретним заходом в цьому напрямку має бути відкриття чотирьох краєвих центрів для вишколу інструкторів, що з черги переводитимуть загальний оборонний вишкіл цивільних формацій. Великими оборонними повновластями, теж щодо вишколу відповідих оборонних кадрів, наділюється місцеві управління та поліцію. У вишколі передбачується можливість звичайного і атомового нападу, тому теж не передбачується будови нових оборонних споруд, хоча залишається існуючі. Законопроєкт буде предложений під розгляд парляменту.

ПРОПАМ'ЯТНА ТАБЛИЦЯ В ЧЕСТЬ РУЗВЕЛТА У ВЕСТМІНСТЕРІ.

Лондон, 10 листопада. — В найблищу п'ятницю в національній святині Британії, у Вестмінстерській каплиці буде відкрита пропам'ятна таблиця в честь покійного президента Рузвелта. Урочистість відкриття буде довершена в приявності теперішнього премієра Атлі, воєнного премієра Чорчила і дружини покійного президента, п-ні Елінор Рузвелт. На таблиці є напис: „Світлій пам'яті Франклина Делано Рузвелта, 1882-1945. Вірному приятелеві волі і Британії, чотири рази президентові Злучених Держав. Здвигнено урядом Об'єднаного Королівства".

ПІДПИСАНО ІТАЛІЙСЬКО-АВСТРІЙСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

Рим, 10 листопада. — Міністри закордонних справ Італії, Карльо Сфорца, і Австрії, Карль Ґрубер, підписали вчора дві конвенції, якими нормується і полегчується товаровий і особовий транзитний коловий і залізнодорожний рух через італійську територію між прикордонними станціями Бреннер і Сан Кандідо. На пресовій конференції Ґрубер вагався признати кордон в Бреннер за остаточний, відкликуючись, що Австрія вповні достосується до побажань місцевого населення, яке повинно само вирішити куди йому належати, до Австрії чи Італії.

ДВА АМЕРИКАНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ В БЕЛЬГІЇ.

Антверпія, Бельгія, 10 листопада. (ЮП) — Два американські нищильники, „Пурді" і „Бристол", заплили вчора на бельгійські води в добросусідські відвідини. В половині цего місяця оба кораблі вернуться на свої британські бази.

ІНІЦІЯТИВА ТРИҐВЕ ЛІ ДЛЯ ПОЛАГОДЖЕННЯ БЕРЛІНСЬКОЇ КРІЗИ

Париж, 10 листопада. — З останніх повідомлень виявляється, що генеральний секретар ОД., Триґве Лі, перебрав ініціятиву в шуканні розв'язки та мирного полагодження совєтсько-західного спору в справі Берліна. Вчора з доручення Лі повідомлено, що він зі свого обов'язку генерального секретаря ОД. основно розглядає причини спору і можливості його полагодження та приготовляє на найблищий час для Ради Безпеки плян нового компромісу, що був би приємливий для західних союзників і для Совєтів. У зв'язку з цим Триґве Лі є в постійному контакті з предсідником Генеральної Асамблеї, д-ром Еваттом, і цьогомісячним предсідником Ради Безпеки, аргентинським представником д-ром Брамуґлія. Генеральний консуль О. Д., А. Г. Феллер, одержав доручення відповідно оформити нову пропозицію. Вона мала б базуватися на постановах дипломатів під час конференції в Москві в дні 30 серпня і не розв'язувала б основно самої суті справи, але створювала б передумови для дальших безпосередніх переговорів в цій справі. У зв'язку з цим зменшуються теж можливості, щоби ця справа могла опинитися на порядку Генеральної Асамблеї на цій сесії, хоча на випадок неуспіху і цего нового компромісового намагання, Генеральна Асамблея могла б розглянути цілу проблему на спеціяльній сесії, що має зібратися в березні чергового року.

СПРАВА ПАЛЕСТИНИ ГОЛОВНОЮ ПРОБЛЕМОЮ О. Д.

Париж, 10 листопада. — В останніх днях справа Палестини знову вибилася на головну проблему Генеральної Асамблеї О.Д. Вчора Рада Безпеки розглядала пропозиції свого посередника, що мали б заступити теперішнє перемир'я остаточним мирним полагодженням арабсько-жидівського конфлікту. При цій нагоді та всупереч офіціяльним запереченням, з добре поінформованих арабських джерел заявляють, що між арабами й жидами ведуться таємні мирні переговори. В пропозиції посередника О.Д. передбачується, між іншим, встановлення в Палестині великих „нічиїх територій", що мали б держати жидів й арабів у відповідному відаленні від себе.

СОВЄТИ ПРОДОВЖУЮТЬ ОБСТРУКЦІЮ В БАЛКАНСЬКІЙ СПРАВІ.

Париж, 10 листопада. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї вчора другий день продовжував свої наради в справі звідомлення Балканської Комісії О.Д. про інтервенції совєтських сателітів на Балканах в партизанській війні в Греції. Совєтські представники зі свого боку продовжували обструкцію нарад, докладаючи всіх зусиль, щоби не допустити до кінцевого голосування. Один зі західних представників висловився, що власне совєтська обструкція в Генеральній Асамблеї паралізує її наради, подібно як совєтське „вето" згори пересуджує будьяке немиле Совєтам рішення в Раді Безпеки. У відповідь на совєтську обструкцію Комітет прийняв постанову обмежуючи час виступу поодиноких делегатів до 10 хвилин.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ЧИСТКА НА НІМЕЦЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Берлін, 10 листопада. — Два тижні тому відомий німецький університет в Єна відкинув двох совєтських урядників і у відплату за те Совєти перевели тепер на цьому ж університеті майже поголовну чистку міжнародно знаних професорів. Усім закидається вороже наставлення до „нової демократії".

ДОМАГАЮТЬСЯ КАРИ СМЕРТИ НА 21 НАЦІСТСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ.

Нюрнберґ, 10 листопада. — Роберт В. Кемпнер, американський прокуратор в міжнародному судді, що від січня розглядає справу передових гітлерівських дипломатів, обвинувачених у воєнних злочинах, домагався вчора для 21 з підсудних кари смерти. Між головними обвинуваченими є: бувший гітлерівський державний секретар та посол до Ватикану, Ернест Вайцзекер; Гебельсів шеф преси Отто Дітріх, шеф гітлерівської державної канцелярії Ганс Ламмерс та інші. Для кількох інших підсудних прокуратор домагався тюремних кар.

ЖИДИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ БРИТАНІЮ ЗА ДОПОМОГУ АРАБАМ.

Тель Авів, Ізраїль, 10 листопада. — Уряд Ізраїля звернувся вчора до О.Д., домагаючись слідства в справі повороту до Палестини британських військ по арабському боці. Ізраїльське домагання базується на поголосках та повідомленнях розвідки, що частини британських військ вернулися до цеї країни разом з трансйорданськими військами і зайняли цілий ряд важливих позицій, включно зі старим містом Єрусалиму. З британського боку ці повідомлення рішучо заперечено.

ГЕН. ФРАНКО ВИХОВУЄ ДЛЯ ЕСПАНІЇ КОРОЛЯ.

Мадрид, 10 листопада. — Хуан Карльо Бурбон, 10 літний син еспанського претендента до трону, Дон Хуана, приїхав вчора до Мадриду на виховання та студії. Негайно після приїзду молодого принца прийняв на послуханні ген. Франко.

ПОВНА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ РУРЩИНИ ЦІЛЛЮ ФРАНЦУЗЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Берлін, 10 листопада. В колах західних дипломатів вважається, що за теперішньою акцією французів проти зашвидкої господарської й політичної відбудови західної Німеччини криється кінцева ціль добитися повної інтернаціоналізації промислового басейну Рурщини. Ці справи будеться розглядати на черговій конференції в Лондоні, що має початися вже сьогодні.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street. Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДЕНЬ ПРИМИР'Я

День 11 листопада — Armistice Day — дає американцям ще далі притоку до серіозної задуми, чому в світі нема ще досі замирення, чому далі висить над світом марево нової війни. В цьому дні вони далі питають себе: Защо згинули їхні сини, брати чи батьки, як є зі здійсненням тих ідеалів, в обороні яких вони віддали своє життя?

Такі питання стоять нині не тільки перед американським народом, що так врочисто святкує День Примир'я. Вони мучать нині цілий світ, а зокрема тих, що далі в важкій неволі тоталітаризмів, що далі гинуть як жертви червоної тиранії, московського імперіялізму й кремлівського варварства.

Злучені Держави є в цьому щасливому положенні, що тут нарід живе в спокої й має на чім працювати і з чого жити. Проте це ще не означає, що й він не стурбований. Від тижнів думають тут про наближаючийся „День Примир'я" і вже те одно вказує, з якою увагою ставляться в Америці до сучасного положення в світі. Бож ще далі є „завішення зброї", а кінця війні не видно. Холодна війна, яка вже так довго ведеться, є найкращим доказом сьогоднішнього напруження у світі, спричинюваного постійною совєтською війною нервів, агресією та комуністичною пропагандою.

В таких обставинах і настроях святкуємо в Америці цьогорічний „День Примир'я". Святкуємо з кличем, що „Америка мусить бути і залишитись сильною". Тому в той день, коли згадуємо поляглих вояків, приходиться взивати нове покоління ставати в нові військові ряди, щоб країна могла бути готовою кожної хвилини до оборони перед напасником і ворогом американських ідеалів та американського способу життя.

Скріпити Армію! — лунає нині по всій Америці з нагоди цьогорічного „Армистис Дей'. Всі кличі спрямовані до цього, щоби скріпити збройні сили країни. Тому, що зброєння справа дуже коштовна, звертається водночас увагу на скріплення фінансової сили Америки в природний спосіб, себто постійним закупом державних Щадничих Бондів з боку якнайбільшого числа американців, так, як це було в часі останньої світової війни. Це, як кажеться, є не тільки розумною ощадністю, але теж „практичним засобом допомогти Америці стати сильною".

Вже з цього, як святкуємо в Америці цього року „День Примир'я", не важко пізнати, в якому напруженому стані находиться нині цілий світ. Злучені Держави прямують всіми засобами до миру, а водночас готуються до війни, куди виразніше й ясніше, ніж це було в часах, коли Гітлер зачав підбивати Европу, а світ не знав, яке буде становище Злучених Держав до націстівського розбою. Нині вже Америка ясно заявляє своїм збройним поготівлям, що вона не уступить Совєтам поза певні межі. Які це межі, точно не знати, бо наразі йде про те, щоб взагалі спинити совєтські наступи, а щойно потім мала би прийти мова, що буде з тими країнами і народами, що їх Москва підбила.

З промов великих державних мужів виходило б, що вони не надіються війни. Те саме говорять совєтські дипломати, хоч ввесь час горлають проти воєнних підпалячів, себто проти Америки та Англії. Проте всі зброяться!

Так виглядає „День Примир'я" в 1948 році.

Світовий Конгрес Українського Жіноцтва

В п'ятницю, дня 12-го листопада, починається у Филаделфії скликаний Союзом Українок Америки Світовий Конгрес Українського Жіноцтва, в якому візьмуть участь представниці зорганізованого українського жіноцтва на американському континенті та на еміграції в Европі. Кінцевою метою Конгресу є створення Світової Федерації Українського Жіноцтва.

Сьогодні ще було б передчасно видавати оцінку самому Конгресові, його підготовці та плянам. Натомість, напередодні Конгресу хочеться звернути увагу та сказати бодай кілька слів признання українській жінці, що продовж цілої української історії, зокрема в часах найбільшого українського лихоліття своїм серцем і своїм трудом та боротьбою закріпила за собою велику назву жінки-героїні. Справді бо, навряд чи є ще в світі яка друга нація, в історії якої жінки відіграли б таку видатну ролю, як в українському випадку. Від самих початків української історії аж по сьогоднішній день, від княгині Ольги аж до „синьоокої Ольги з УПА" — як це недавно згадувалося в американській пресі — ми скрізь і на всіх ділянках українського життя та української праці і боротьби бачимо ту незрівняну українську жінку, що карається, але не кається, що ломиться і паде, але не гнеться, що до кожної справи прикладає однаково багато серця і рук, розуму і таланту.

Останні десятиріччя неволі були дуже важкі для українського народу, як цілости, але вони були подвійно важкі для української жінки. І в цих, власне, найважчих обставинах оформилася організація українського жіноцтва. Між двома світовими війнами в Західній Україні повстав Союз Українок, що поруч з іншими українськими громадськими організаціями відіграв рішальну ролю не тільки в розвитку цих областей, але в оформленні загальної української громадської думки та у відповідному поставленні української справи на найширшій міжнародній базі. Паралельно творилися українські жіночі організації і в інших країнах, між ними теж в Злучених Державах. Передвоєнний центр організованого життя українського жіноцтва силою обставин перенісся після війни зі Західної України на еміграцію в Західну Европу, де створено Об'єднання Українських Жінок на Еміграції.

Теперішній Світовий Конгрес Українського Жіноцтва у Филаделфії готов започаткувати новий період організованої участи української жінки в загальному змаганні цілої нації до своїх найвищих ідеалів — вільного життя на вільній своїй власній землі. Після Пан-Американської Української Конференції в Ню Йорку точно рік тому в Ню Йорку, після створення Української Національної Ради в Европі та після цілого ряду інших важливих досягнень в галузі організації вільного українського життя поза засягом нищівної сили большевицького окупанта української землі Світовий Конгрес Українського Жіноцтва буде без сумніву дальшим важливим кроком в консолідації українського життя, чіткому визначенні його сучасних завдань та підборі способів і засобів для їх здійснення. З другого боку, збірне слово українського жіноцтва в доманганні належних прав для українського народу і протест проти заперечування тих прав московським ворогом людства, може дійти там, де його ще досі не чули та прозвучати голосніше і переконливіше там, де йому досі не приділювано належної уваги.

З таким переконанням та з побажанням якнайкращих успіхів долучуємо свій голос до спільного привіту, що його шле сьогодні кожне щире українське серце першому Світовому Конгресові Українського Жіноцтва.

Допущення „Ді Пі" до Америки

(Тимчасові правила).

Закон про скитальців („Ді Пі"), що увійшов в силу 25-го червня цього року, доручив спеціяльній комісії виробити правила про допущення скитальців до Злучених Держав. Ця комісія має бути з трьох осіб, призначених президентом і затверджених сенатом.

Після більш як двох-місячної затримки, почасти спричиненою сенатом, який не затвердив намічених президентом кандидатів Комісії, вона вкінці приступила до праці. Призначені члени комісії є: Уго Каруcі, бувший комішенер іміграції та натуралізації; Едвард М. О'Коннор директор відділу допомоги жертвам війни при католицькій організації та Гері Н. Розенфелд, помішник адміністратора федерального бюра забезпечення.

6. жовтня Комісія видала тимчасові правила щодо того, хто може бути поручителем („спонсором") для скитальців, хто з них може бути допущений до Злучених Держав, а також в справі дослідження скитальців, які можуть скористати з нового закону.

Передніше, дня 4-го жовтня, президент зажадав від Комісії, аби вона подавала імя кожної особи, вибраної згідно з новим законом, до Федерального Бюра Досліджень („Еф Бі Ай"), ще доки ця особа буде допущена до Злучених Держав. (Ця вимога не конче має стримувати приїзд скитальців, оскільки в розпорядженню президента нема згадки про те, щоби затримувати скитальців до того часу, аж Федеральне Бюро Досліджень дасть прихильну відповідь).

Дослідження Федерального Бюра є додатком до тих дослідженъ, які має перейти скиталець ще до виїзду до Злучених Держав. Такі дослідження переводяться закордоном представниками Комісії в справах скитальців за допомогою військового департаменту. В місцевостях, де військові чинники не можуть допомогти, Комісія може звернутися до департаменту державних справ.

За скитальців можуть ручатися: рідня: приятелі, працедавці або визначні організації. Ці поручителі мають подати Комісії запевнення, що (1) голова родини, яка має приїхати, дістане відповідну працю з належною в тій місцевості заплатою не усуваючи з тої праці іншого робітника; (2) що аплікант зі своєю родиною буде мати безпечне, відповідне до санітарних умов, помешкання, не виселюючи попередних мешканців; (3) що аплікант і його родина не будуть тягарем для громади та (4) що поручитель зустріне аплікантa, коли той приїде і заплатить за дорогу від порту до того місця, де новоприбувший має замешкати.

Називаючи ці правила тимчасовими, Комісія припускає, що вони можуть бути змінені на основі набутого досвіду.

Треба пригадати що згідно з новим законом 205,000 скитальців — в тім числі 2,000 недавніх чеських втікачів та 3,000 сиріт до 16 років віком — можуть приїхати до Злучених Держав впродовж двох років. 40 відсотків зі всіх віз мають бути уділені людям, родженим в країнах, захоплених чужими державами (переважно втікачам з балтійських країн та зі східних частин довоєнної Польщі). Перевага має даватися сільсько-господарським робітникам (вони мають дістати не менше 30% всіх віз), домашній обслузі, будівельним робітникам, кравцям та тим, хто має спеціяльні професійні та технічні кваліфікації, а також рідні . американських громадян, або легально допущених чужинців. З цього закону можуть скористати ті скитальці, які вступили до Італії, або до американської, британської, чи французької окупаційних зон Німеччини й Австрії в часі поміж 1. вересня 1939 року та 22. грудня 1945 і на 1. січня 1948 року мешкали там.

Загальна Рада.

Микола Чубатий.

Американські президентські вибори та українська справа

Американські президентські вибори є важною подією не тільки для самої Америки, але також для цілого світу з огляду на нинішнє світове значення країни Вашингтона. Немає сумніву, що ця важна подія заторкає також і найважнішу проблему східної Европи — українську справу.

Зокрема останні президентські вибори в Америці важні для світової політики тому, що Америка нині є хребетним стовпом протикомуністичного світу, небезпечно наступаючого на світ демократії та свободи.

Вибори закінчились несподівано перемогою президента Трумана. Де причина того несподіваного особистого успіху през. Трумана, як і Демократичної партії?

Причини цього явища є глибокі. На американськім овиді появляється отсе нова політична сила, що перетворює Америку з держави під перевагою великого капіталу в державу працюючого народу.

Коли б хто спитав був перед виборами пересічного американського громадянина, робітника чи фармера, що не зважаючи на дорожнечу добре одягнений та тихий, на кого він буде голосувати, то він неначе не мав би на це відповіди. Більшість населення, як виходилоб, не вдоволена обидвома головними партіями, а вже найбільше невдоволена „прогресивною" партією під командою Г. Волеса. Доказом сказаного є, що на ділі в теперішних виборах голосувало тільки 50% управнених до голосування. Американські працюючі маси ждуть отже на третю партію праці, якої повстання заповіли провідники великих юній, Грін, президент Американської Федерації Праці, та Рутер, президент найбільшої юнії в Злучених Державах — автомобілевої юнії.

Мільйони американського світу праці та дрібні підприємці, це є американський середний стан, далекий від соціялізму, але демократичний не тільки в розумінню економічної демократії, себто добробуту мас, але також в розумінню політичної демократії, себто свободи людини в дусі старих американських традицій. Це останне поставило так звану Прогресивну партію Генрі Волеса в найгострішиӣ антагонізм зі світом американської праці, дарма, що промови Волеса повні фраз про інтереси сірої людини, які по його думці найкраще зреалізовані в совєтській тиранії.

Для світу американської праці Республиканська партія занадто консервативна та занадто звязана з могутнім американським капіталом. Одначе не це заважило на невдачі республиканців, бо не можна сказати, щоб і демократи не мали звязків з „Вол Стрітом", себто зі світом капіталістів. Про їхню невдачу рішило ухвалення закону Тефта-Гартлі. Правда, й багато демократів голосувало за тим законом, одначе президент Труман той закон заветував і він перейшов проти волі президента. Не маючи своєї партії, мільйони зорганізованих в юніях робітників дали свої голоси проти авторів закону Тефта-Гартлі. Понад 50 республиканських конгресменів, що голосували за тим законом втратили мандати. Цей настрій зорганізованих робітників проти попередного республиканського конгресу зручно використав Труман і добився свого.

Президентські вибори в Америці мають також велике міжнародне значення. Америка стала нині хребетним стовпом демократичного світу, загроженого червоним російським імперіялізмом. Правда, й на терені Америки комуністи та їх підбрехачі зорганізувалися в так звану прогресивну партію, очолювану Генрі Волесом, щоб приневолити Америку капітулювати перед Советами. Ця партія комуністів та комунофілів в часі останніх виборів прорізала на цілій лінії. В цілій Америці на 140 мільйонів населення, при відомій залізній партійній дисципліні комуністів вона потрафила зібрати тільки мільйон голосів з чого половину дав такий міжнародний Вавилон, яким є Ню Йорк.

Коли візьмемо під увагу, що ще три роки тому американську публичну опінію заливала филя советофільства, плеканого в часі війни ще й офіціяльною пропагандою, то неціллий мільйон голосів при страшенній агітації самого Волеса та його прихильників це незвичайно мало. До цього треба ще додати, що американські багатіїснобі, які в своїй наївности тужать за Советами, зложили на пропаганду цеї пятої колони в Америці понад мільйон долярів.

(Докінчення на стор. 3-тій)

М. Брадович.

ЧУЖИНОЮ

10)

Незабаром вони одійшли. Тут Христя не витримала, схлипнула і притуливши обличя до плеча Марка заплакала. Він намагався її потішити, гладив пестливо по голові як дитину, і цілував не зовсім по братськи хвилясте, непокірне волосся. Це потішило Христю найбільше, вона простягла до нього уста солоні від сліз і не могла їх одірвати хвилину, яка спинила Маркові час. Але вона вже отямилась і говорила попоспішно, ковтаючи слова від хвилювання... — Коли вони тебе вбють, я також не зможу жити, ти мені заступив батька... і все, я хочу бути завжди й всюди з тобою. Я помстилась би за твою смерть, але жити не змогла б...

— Тихо, Христю — заспокоював він її — я ще живу і так легко й самий не дамся. Звідси ми може незабаром виїдемо, але хто провадить боротьбу проти Москви, наражає завжди своє життя на небезпеку, на те нема ради. А тим часом ти доглядатимеш в каварні за цілою бандою, може тобі лише здалося, що Добротний довідався про мою приявність і чинність тут.

На ці вмовляння Христя лише сумно похитувала головою, але пестощі її опікуна, силу якого вона відчувала, робили її такою щасливою, що вона була готова вірити йому, щоб мати кілька хвилин незахмареного щастя, якого потрібувала як спрагнений мандрівник води в пустелі.

І вони сиділи обнявишсь в тиші, яку переривали часом лише далекі гудки пароплавів, аж доки зірки не почали гаснути в отворах між верхами дерев.

Марко відпровадив Христю і попрощався, не доходячи кілька кварталів до дому. Пішов в деякій відстані за нею, щоб переконатися, чи нема стеження за її мешканням. Але вуличка, при якій стояла ця камениця, була цілком порожньою. І Марко, почасти заспокоєний, пішов додому в непевній прозорості світанку.

Він не хотів казати Христі, що її страх за нього мав дуже реальні причини, щоб не збільшувати його без потреби та не мучити дівчини непокоєм за нього. Але він не мав вже найменшого сумніву відносно того, що ворог намагатиметься зліквідувати його за кожну ціну. Замах на двірці був очевидно лише першою невдалою спробою позбутися його особи. А тепер він знав напевно, що це був замах, а не можливий нещасливий випадок. Два дні тому він чекав на Орієнт-Експрес, яким мав приїхати Козій з Парижу. Коли вагони, у вікнах яких він шукав зором обличчя приятеля, пересувалися ще швидко повз перон, хтось пхнув його так брутально до потягу, що лише щасливий випадок, чи його інстинктовний відрух не дав йому впасти під вагони. Вагон, об який він оперся випростаним раменем, щоб не впасти, відкинув його до натовпу, з якого почулись різномовні лайки, але в нім же зникнув без сліду й осібняк, який намагався пхнути його під потяг.

Новини, які Козій привіз з паризької організації, захопили цілком увагу Марка і він майже забув про випадок, який міг йому коштувати життя. Але тепер він розмислив докладніше над ним. Найпростішим засобом уникнути небезпеки, яка загрожувала перервати в разі його загину широко закроєну національно-політичну акцію, одним з головних керманичів якої він був, було б виїхати, щоб зв'язатися в іншім осередку чинности, з іншим назвиском, титулом, а навіть виглядом. Але не його звичаєм було опускати місце хоч би й лише політичної боротьби, не допровадивши її до кінця. Поза тим, до тих справ, з якими він приїхав до Царгороду, прилучились місцеві ускладнення, які він мусів вирівняти. На шляху його мандрівного життя прилучилась до нього Христя з рішенням мандрувати далі разом з ним. І він знав, що ця її постанова в'язала їх більше ніж шлюбні благословення церкви, бо походила з цілого єства дівчини та викликала в нім самім нове джерело сил, які були йому дуже потрібні, джерело втіхи що родить нові сили, як біль і туга їх раніше чи пізніше виечрпують. Він бачив майбутність як минувшину і знав, що Христя скорше зникла б ніж зробилась би не лише тягарем, а хоч би перешкодою на шляху його майбутніх чинів. Він чув в ній ту ж саму фатальну непомильність чуття, яку мав у собі, і надавав мимоволі якесь містичне значення тому ланцюгу подій, який допровадив до нової зустрічі з дівчиною, яку пізнав кілька років раніше...

Він мусів також дотримати свою обіцянку допомогти Носенкові, не лише тому, що це було питанням його гідности, яку становив на один рівень з особистою волею, а й тому, що не мав вже ніякого сумніву відносно його національної вартости.

Раніш ніж виїхати, мусів він також зорганізувати перехідні пункти для українських втікачів з Кубані і Північного Кавказу до Туреччини. Їх урядили властиво вже азербейджанці, через них видобулися вже з совєтського пекла тисячі кавказців, але відносно небагато українців, які просто не знали про можність втечі цим шляхом. Отже належалося спрямувати їх увагу в цей бік. Подати потрібні вісті летючками, не звертаючи уваги московської влади, було властиво неможливо, а про способи словесної пропаганди мусів він порозумітися з азербейджанцями та представниками Північного Кавказу.

(Дальше буде).

ПОШИРЮЙТЕ „СВОБОДУ".

Привіт Галицькій Землі

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНИЙ СОЮЗ З ПРИВОДУ 30-ТИХ РОКОВИН 1. ЛИСТОПАДА.

В тридцяті роковини повстання Західньо - української Республіки Президія Українського Національно-Державного Союзу шле привіт многострадальній землі короля Данила — Галичині.

Наші думки і серце з нашими рідними братами Західньої України, які об'єднані спільною долею з Великою Україною в одну всеукраїнську громаду, стоять одностайним фронтом проти кривавого московського большевизму.

В ці великі роковини Галицької Волости Президія У. Н. Д. Союзу, як речника національно-державного руху соборної України, згадуючи державне будівництво Західньої України в 1918-1919 рр. пересилае на руки д-ра Степана Барана, що є серед нас єдиним сьогодні представником першого уряду Західньо-Української Народньої Республіки, привіт усім тим галичанам, які під проводом того уряду в найтрудніших умовах военного часу будували свою державу. Згадуючи геройські діла Української Галицької Армії, яка зі зброєю в руках боронила найсвятіші права рідної землі, шле привітання всім колишнім членам УГА — на руки генерала Омеляновича-Павленка, начального вождя УГА.

Боротьба Західньої України за її природне право — незалежне національне життя у власній державі українського народу — ще досі не здійснене. Справа визволення Галичини це справа не тільки галичан, але цілого українського народу. Тому теж 30-ті роковини проголошення Західньо-Української Народньої Республіки актом західньо - української конституанти у Львові 18. 10. 1918 і підняття українського прапору на ратуші столичного города князя Льва 1. 11. 1918 — це свято не тільки галичан, але цілої соборної України. Боротьба галицької вітки українського народу, яка в своїому новому етапі почалась 30 років тому, — це одна зі сторінок вікових змагань українського народу за його право на національний розвиток у власній державі. Ця сторінка дорога всім українцям без уваги на те, з якої волости великої української землі вони походять.

Зокрема дорога вона й для УНДС, який ставить як одне з головних своїх завдань закріплювати духа соборности серед цілого українського громадянства на чужині. Тридцяті роковини західньо-української конституанти і Чину Першого Листопада святкуемо як етап на шляху до повної соборности, бо ці акти були вступом до постанови західньо - української Національної Ради з 3. 1. 1919 про злуку з Українською Народньою Республікою, а тим самим були етапом світлого акту 22. 1. 1919, якого 30-ті роковини саме перед нами.

Тридцяті роковини великих подій у Львові пригадують нам цілу минувщину Галичини й ту ролю, яку вона грала в історії цілої України. Перед тисячоліттям Галичина належала до тих земель — Волинь, Поділля, Київщина, — які разом творили прабатьківщину українського народу. В княжих часах вона була частиною великої політичної системи Київської Руси, а коли впала київська староукраїнська держава, Галичина разом з Волинню, сформувавши власну державу під проводом українських князів, була її легітимним продовженням. В цілій історії України Галичина творила природній поміст України до заходу Европи. Впродовж тисячоліть український елемент, в Галичині вріс так сильно в рідний грунт, що ніякі пізніші катастрофи, які навіщали цю землю, не змогли його звідтам викоренити, і він до сьогоднішніх днів є пречистим доказом українськости галицької землі.

В наслідок збройного завоювання Галичини Польщею в XIV. столітті ця частина української землі стала на довгі сторіччя предметом спору між народами польським і ураїнським. Але ми віримо, що оба народи, яким — в такій гострій формі, як ніколи досі — загрожує одна й та ж небезпека з боку московського імперялізму, перед лицем спільної загрози знайдуть шляхи порозуміння на основі едино справедливого етнографічного розмежування території обох народів.

Президія Українського Національно-Державного Союзу.

На чужині, 1. 11. 1948.

Американські президентські вибори та українська справа

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Поява третього президентського кандидата Волеса внесла в останні президентські вибори чинник міжнародньої політики. Головним аргументом Волеса був мир, мнимо загрожений „підпалячами війни" з двох других партій. Голосив він потребу повних уступств в користь Росії на терені Китаю, Греції та західної Европи. Сам Волес не є комуністом, але він є типом американського сноба, що полює на оригінальність серед знудженого багатствами американського світу. Його фразеологія про поступ (прогрес) і свободу не дається ніяк погодити зі советською дійсністю і це було причиною, що його акція потерпіла повний розгром.

Коли йде про закордонну політику, то обі великі партії, Демократична та Республиканська, заступають ту саму політику. Плян Трумана, щоби спинити дальший наступ Советів, чи плян Маршала щодо економічної відбудови Европи, щоб мати в Европі та в інших країнах світу сильних союзників, це спільна політична лінія демократів та республиканців.

Американська політика є мирна, вона не хоче офензиви проти Советів. Америка рішена лишити большевиків в спокою, але бажала б вирвати нині з орбіти Советів хоч їх сателітів та завести там правдиву демократію. Це відноситься тільки до теперішної західної межі Советів. Тим самим при нормальнім розвою подій українська справа остала б поза межами політичних цілей Америки, як внутрішна справа Советів.

Американська влада як нам здається, визнаючи велике значення української справи, вважає її одначе за таку бомбу, яку можна вжити тільки в часі війни зі Советами, а не в часі миру. Це саме є теж причиною, чому Вашингтон, хоч докладно поінформований про велику потенціяльність української справи, поводиться так, якби про неї нічо не знав.

Річ ясна, що можливість американсько - російського конфлікту існує. Вибухне він, тоді американський уряд буде заставлений подіями зайняти ясне становище в українській справі не тільки супроти Росії, червоної чи білої, але й супроти Польщі, що ще далі посягає по українські землі. Коли йде про таку евентуальність, то для України краще сталося, що вийшов президентом Труман.

На випадок російсько-американського конфлікту, коли б так президентом був Дюї, справа Галичини могла б знову стати предметом українсько-польського спору. Знов демократи своєю дотеперішньою офіціяльною політикою справу українсько-польських меж розвязали немов поправленою лінією Курзона.

Важніше ще є відношення демократів та республиканців супроти білих росіян, що розвели в Америці величезну пропаганду за збереження цілости Росії на випадок війни. В цій справі ні демократи ні республиканці не зайняли якогось становища.

Та яке хто не займав би становище в українській справі, на випадок конфлікту рішатиме дійсний стан, що повстане на українських землях, отже сила поодиноких народів. З ним американці, демократи чи республиканці будуть мусіти рахуватись. Війною проти українського народу, усамостійненого власними силами, вони певно не підуть.

Інж. Д. Кузик.

Вже рік їду до Америки... і не можу доїхати

(Продовження — 2)

5. Мр. Уолкер.

Та головна перешкода і гризота ще не скінчена. Консулярний лікар, мр. Уолкер, по двох знимках моїх легенів заявив мені, що не пустить мене чи відложить мій виїзд на 5 років, якщо не предложу йому рентґенової знимки з-перед 5 років. Всі мої переконування, що я здоров, важу 75 кг. при 175 цм. висоти, що коли б я був хорий, то жінку й діти заразив би і т. д. не помогли.

Але припадково мав я дві старі знимки в Австрії. Але як їх звідтам дістати, коли границя замкнена, а дозволу на переїзд влада відмовила. Та по спеціяльних клопотах та витратах предложив я потрібну знимку з 1941 р. По відповідь мав зголоситися за тиждень. Не була вона ясна. Лікар висилав мене з перервами кілька разів до німецької університетської клініки ,де мене пересвітлювали, робили 7 знимок та брали з мене кров. Всі ті провірки не виказали ніякої туберкульози; підозріле місце було припадковим поширенням віддихової рурки в довжні кількох міліметрів.

По кількох тижнях нервових очікувань на різні висліди дня 22. січня ц. р. постановив лікар невідклично передати мене на підтвердження діягнози до подвійної контролі — до універс. клініки і сухітничої ДП-санаторії для перевірки слини і жолудкових соків через заложення культур і застрикування морських свинок.

І почалися свіжі фізичні муки — кров з руки, з пальця, віддавання слини, помпування жолудка при незвичайно прикрих болях і т. д. Всі бактерологічні провірки обох заведень різними методами всіх слин і жолудкових соків не виказали ніяких туберк — бактерій. Утішений цим удаюся 5. лютого разом з жінкою, яка мені часто дорікає, що через мене не виїжджаемо, до конс. лікаря і прошу, щоб по цих провірках узнав діягнозу унів. клініки за підтверджену і звільнив мене від тримісячного чекання в санаторії на вислід культур і морських свинок.

6. Ґаутінґ.

Не було ради. Мусів я вертати до ДП-санаторії в Ґаутінґу. Ця колишня санаторія нім. СС-ів була в більшости переповнена жидівськими хорими на туберкульозу. Її директором був якийсь лікар з Кракова. Ще перед приходом туди остерігали мене, що там е комуністична ячейка й тому я, як редактор некомуністичного часопису, мушу матися на осторожності, щоб не стрінула мене прикрість до лінчу включно. Мій відхід на тримісячний побут у замкненій інституції змусив мене вкінці передати в інші руки тижневий суспільно - політичний журнал „На Чужині", що я його видавав. Може ця обставина розголошена в „На Чужині", оже й те, що я не признавався до якогобудь рекакторства перед чужинцями з санаторії, а найбільше моя осторожність охоронили мене перед напастями, що там часто повторюються. Але не тільки тому життя в Ґаутінґу було для мене прикре. Бачучи на прикладах санаторійних товаришів, боявся я кожного вечора висліду бактер. провірок. Я жив разом з правдивими хорими — один лікар, ті самі сестри, ті самі убирачки, та сама кухня. З того всього міг я набратися з-зовні туберк. бактерій. Знайдення бактерій тільки один раз перекреслює зовсім мій виїзд не тільки до ЗДА, але взагалі у світ. Цей сталий страх мучив мене морально більше як справжніх хорих, що в більшості вилічувались, хоч багато їх і вмирало.

По сімох тижнях мав я висліди культур (рід лік. пошукування за туб. бактеріями) і морської свинки з универс. клініки та вислід культур у Ґаутінґу. Всі ті висліди також не виказали ніякого сліду туб. бактерій. Супроти того я самочинно звільнився з санаторії, не ечкаючи ще 6 тижнів на вислід морської свики в санаторії, яку тут годують чомусь, аж три місяці.

Але це не прискорило виїзду.. Конс. лікар відіслав мене знову до санаторії.

(Дальше буде)

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 17.

Відділ:		Жертва:
	С. Курпаів	$ 3.00
	S. Cymbala	3.00
	Федор Пацьовта	2.00
	Joseph Yonda	2.00
	Olga Fostyk	2.00
	Петро Мартишок	2.00
	John Lew	2.00
	Катерина Лукач	2.00
	Василь Бялецький	1.00
	С. Ґазда	1.00
3	Кемпа Атаназ	3.00
5	Теодор Багриновський	2.00
5	Андрій Левенец	2.00
8	Іващишин Іван	2.00
13	Іван Урбан	3.00
20	Петро Дмитришин	2.00
21	о. Петро Турянський	3.00
25	Rt. Rev. Peter Zurawetzky	1.00
29	Pearl Hrenenko	2.00
29	Theodore Trus	2.00
31	Василь Гірча	2.00
38	Михайло Лапичак	2.00
45	Olga Hrynczyszyn	2.00
50	Михайло Добик	2.00
51	Nicola Babick	2.00
63	Олекса Панчишин	2.00
69	Павло Граничка	2.00
69	Іван Бойчук	2.00
75	Mikola J. Pohlod	3.00
85	Володимир Шипула	3.00
90	Петро Височанський	2.00
94	Adolph Skula	2.00
94	Мулярчик Іван	2.00
96	Мих. Дрізд	5.00

Відділ:		Жертва:
96	Дмитро Василик	5.00
99	Paul Bonk	2.00
102	Петро Коваль	2.00
105	Sawchynsky Semen	2.00
120	Василь Манастирський	2.00
122	Makar Zawerucha	7.00
123	Михайло Волощук	2.00
126	Миколай Кіч	3.00
127	Стефан Рудий	2.00
133	Teodore Hladun	3.00
136	Павло Вовк	1.00
147	І. Федорак	2.00
168	Michael Shwec	2.00
173	Nicholas Chalus	2.00
175	Василь Шеремета	3.00
179	Михаїл Паращак	2.00
179	Василь Хрунь	2.00
199	Лука Натяка	3.00
204	Павлина Авраменко	2.00
205	Хомко Лешко	3.00
213	Андрій Незнайомський	2.00
215	John Galatio	2.00
221	Григорій Матвіїв	3.00
221	Wolodymyr Mykytka	1.00
225	Andrew Komar	2.00
232	Йосиф Сирко	2.00
234	Стефан Ґенеґа	2.00
241	Proroczok Michael	2.00
245	Осип Ґоянюк	2.00
247	Гр. Косовський	3.00
247	Кравчишин Миколай	2.00
245	Василь Трух	3.00
256	Mykola Wuchar Calwerton	2.00
263	Лобур Михайло	2.00
266	Hryhorij Bodak	2.00
268	Павло Шевчук	2.00
270	Василь Жуковський	2.00
281	John Kott	2.00
293	Ігнатій Баранюк	2.00
296	Микола Демчина	2.00
298	Василь Швед	2.00
301	Михайло Кришталь	3.00
331	Петро Мармаш	2.00
333	Іван Боберський	2.00
338	Michael Adamiw	2.00
345	Петро Качмар	2.00
361	Дмитро Костишин	5.00
361	Marie Rokisky	2.00
361	Петро Бойко	2.00
361	Йосиф Галичин	2.00
369	Ігнатій Климишин	3.00
369	Стефан Кравець	2.00
369	Михайло Куба	2.00
370	Кон. Марущак	2.00
379	Паньків Стефан	2.00
388	Іван Витяз	2.00
397	Наталія Стогрин	2.00
427	Михайло Пилипчук	2.00
369	о. Михайло Кашуба	2.00
443	Д. Баган	1.00

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На кампанію, яку веде УКК в цілі зібрання $50,000, надіслано такі жертви:

Дітройт і Гемтремк, Міш.: Філія Українського Конгресового Комітету зі збірки на 10-літнім ювілею від. 34 Українського Золотого Хреста $57; на листу 948 зібрано $6, разом прислано тепер $63, а що передтим було проголошено $2,211, то досі прислано жертв на суму $2,274.

Филаделфія, Па.: Іван Банах $10, а що передтим було проголошено $1,482, то досі прислано разом $1,492.

Ню Йорк, Н. Й.: Від. 130 У. Н. Союзу зі збірки $67, а що передтим було проголошено $1,021.65, то досі прислано разом $1,088.65.

Бруклин, Н. Й.: Брати Гулей $50; Анна Бодак $10, отже разом $60, а що передтим було проголошено $432.70, то досі прислано $492.70.

Амстердам, Н. Й.: Збірка на листі 1528, 30, 31 і 32 — $366, а що передтим було проголошено $40.50, то досі разом прислано $406.50.

Рачестер, Н. Й.: Український Допомоговий Комітет $200, а передтим було проголошено $10, отже разом прислано $210.

Бетлегем, Па.: З балю, що відбувся 17-го жовтня, $102, а $50 від Українського Американського Демократичного Клюбу, разом $152, які переслали Михайл Брус і Марія Заблоцька.

Ланкестер, Н. Й.: Відділ 87 У. Н. Союзу $50.

Міннеаполіс, Мінн.: о. Андрій Кість переслав як жертву від. 32 Організації Державного Відродження України $35, а що передтим було проголошено $100, то досі прислано разом $135.

Шікаго, Ілл.: Емілія Ковалек $10, а що передтим було проголошено $91, то разом досі прислано $101.

Клівленд, О.: Михайло Ладан $5, а що передтим прислано $125, то досі прислано разом $130.

Пітсфілд, Масс.: А. Маланчук на листу 1458 — $15, а що передтим було прислано $123.71, то досі прислано $138.71.

Болтімор, Мд.: З приходу балю від. 15 й 290 У. Н. Союзу $50, а збірка на листу $16. Разом прислано тепер $66, а що передтим було проголошено $80, то досі прислано разом $146.

Рівергед, Л. Ай., Н. Й.: Збірка на листі 1177 і 78 — $67.

Елмайра, Н. Й.: Збірка від. 271 У. Н. Союзу на листі 675 — $15, а що передтим було проголошено $15, то досі разом прислано $30.

Олін, Н. Й.: І. Адамів $2, а що передтим було проголошено $34, то разом прислано досі $36.

Порт Джервіс, Н. Й.: Збірка на листу 26 — $17.

Бофало, Н. Й.: Стефан Рудий $5.

Рейнолдсвіл, Па.: Іван Шпак $5.

Палмертон, Па.: Збірка на листу 1516 — $10, а що передтим було проголошено $10, то разом досі прислано $20.

Бредак, Па.: Збірка на листу 284 — $6.

Жірард, О.: Іван Кравець $5.

Прислані тепер жертви виносять $1,236, а що передтим було проголошено $11,025.49, то всі жертви надіслані досі в цій кампанії виносять $12,261.49.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕІ ОРГАНІЗАЦІІ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Збірка Допомогового Комітету.

Маючи на увазі заінтересування рачестерської громади в діяльности місцевого Допомогового Комітету подаю приходи і розходи від першого серпня, ц. р. аж до закінчення збірок по домах, які переведено з цих простих причин, що готівка, яка оставала в касі не вистачала на покриття всіх потреб, для яких Комітет існує.

Часом жертводавці невдоволені, що мовляв, „не дають нам спокою і все давай тай давай". Але ми українці, не одинокі, що несемо такі тягарі, бо подібні тягарі спадають нині теж і на інші етнічні групи в Америці, а зокрема на цілу Америку і так буде так довго, поки не щезне диктатура у східній і середущій Европі й увільнить поневолені народи із своїх парузів. А покищо треба рятувати тих, що рятунку просять. Каже наша пословиця: „Дай Боже давати, а не просити". Куди тяжче простягати руку по поміч, ніж її давати.

Наш Комітет докладає всіх зусиль, щоб роздобути фонди на різні, пекучі потреби. А цих потреб так багато, що нераз тяжко вирішити, котрі з них важніші й яких не можна зволікати. Була також справа нагла, яку Комітет полагодив у кількох днях, а це медична допомога тяжко хорому скитальникові на туберкульозу в лічниці в Австрії. Медицини т. зв. „Стрептомісин" не можна дістати в Европі, лише в Америці й вона дуже дорога.

Цеї медицини вислано лише пять грамів. Але заки вона дійшла до Допомогового Комітету в Австрії, то бідний скитальник Роман Камінський вже не скористав з неї, бо кілька днів перед тим помер. Представник Допомогового Комітету п. В. Гіна передав медицину другому хорому, двадцять-літньому Богданові Бабякові, який уже лікується нею.

У його батька Павла нема більше дітей, Богдан одинак, а стривожений батько робить усі можливі заходи, щоб врятувати сина. У листі до нашого Комітету він пише: „Без помочи добрих людей, я не був би в стані йому помогти. Але є добрі люди, і вони відгукнулись на наше нещастя і може Всевишній дозволить, що син буде врятований".

Одинокий лік для тих, що вже загрожені або можуть бути загрожені туберкульозою і недокровністю — це добрі харчі, а головно смалець кенове і спорошковане молоко та цукор. Ці річі не дорогі і кожний, що має працю, може вислати один пакунок на місяць за посередництвом місцевого Комітету або Централі Допомогового Комітету в Филаделфії, рятуючи життя невинних людей, як старших так і дітей, поки ще час. Кромі цього є багато інших потреб, на які треба фондів і тому Комітет просить дальших, щедрих жертв.

Доходи від першого серпня були такі: з балю на Вест Сайд, котрим занялися М. Онуфрик, І. Деркач і другі приятелі $100.13; М. Костів, дар на скитальників $15.16. по $1 на балю: М. Юрків, М. Онуфрик, А. Плюта, К. Шевчук; М. Пічак на зборах $7; з віча 12. вересня було чистого доходу $80.84; з балю 18. вересня було чистого доходу $29.41; зі збірки по домах у серпні і на початку вересня $345.20; по $10 жертвували: д-р С. Суховченко, П. Шерецліц, предс. Р. Гладун; по $5: К. Сорохтей, М. Матковський, Ф. Якимович, Е. Стехна, В. Дорофей, Я. Гривнак, І. Гнатків, Г. Довгалюк, О. Климців, К. Шевчук, Н. Гарасимчук, М. Белей, В. Андріїв, А. Мендик, К. Беневшевська, І. Вовкович, П. Герісон, М. Пічак, М. Попівна, Клюб Св. Петра і Павла на Ґудман; по $3: І. Крик, Н. Головка, мгр. В. Чорненький, Т. Шургот, В. Стахів, П. Гринів, І. Колодзінський, В. Тиха, І. Пacнак; по $2: А. Ракович, Е. Ґуруля, Д. Матковський, Н. Луцишин, Українські Хлопці, М. Юрків, В. Бабій, А. Андрусів, А. Романський, Р. Кушлик, М. Ходак, В. Колданський, П. Ладовський, І. Пастущин, М. Романів, М. Дашкевич, П. Тіцький, М. Грицак, А. Андрусів, М. Плекан, С. Николайко, І. Сулима, І. Воляк, Н. Савульський, І. Гранковський, Г. Федоришин, Г. Булавинець, С. Сверида, П. Паснак, С. Сверида, П. Паснак, М. Сокільський, Т. Дуда, Я. Тимків, А. Задорецький, О. Юхимчук, Т. Мендик, І. Лазаришин, Н. Петрів, Т. Дорофей, М. Мостовий; Т. Федоришин $1.50; К. Білей $1.25; по $1: К. Андрусів, П. Андрусів, А. Андрусів, М. Андрусів, Г. Андрусів, Т. Петришин, М. Тіцька, А. Федоришин, С. Грабовський, П. Саногурський, К. Кубарич, А. Ворен, К. Качмар, С. Данилишин, А. Прокопев, К. Грицак, М. Воляк, П. Балван, І. Нищук, Г. Кушлик, О. Лаврів, К. Крук, І. Велитавич, С. Воробець, М. Фурден, Ф. Слівінський, В. Гіль, М. Василишин, І. Луцишин, Ф. Голод, Н. Мазурчак, І. Когут, А. Майлик, В. Максимців, М. Гайсак, І. Качмар, М. Гуран, М. Гереба, Р. Шевчук, О. Якимович, В. Паньків, К. Тарнавська; Ф. Зрашен; А. Мельник, О. Олексин, Н. Плекан, І. Теребушка, Н. Третяк, Д. Бандура, І. Шеремета, А. Боришевська, М. Яцула, М. Воляк, П. Заяць, Д. Рибак, О. Крайовська, О. Яцків, Ф. Чудак, І. Кубарич, А. Іванів, В. Попович, Х. Бялецька, А. Барнась, Г. Ткачик, В. Пукіш, М. Микитин, А. Бойко, М. Дуда, К. Лялька, М. Климців, С. Гунька, М. Пукіш, М. Швець, М. Онуфрик, П. Росоловська, В. Пристайко, К. Гнатків, Р. Пристай, А. Дидер, І. Деркач, П. Струтинський С. Пукіш, К. Соколовська, С. МкКомс, В. Швець, І. Швець, П. Новак, Р. Шевчук, І. Бояновський, М. Васильшин, І. Рідзер, Г. Плюта, Й. Краєвський, К. Палкей, К. Сенагурський, П. Микульський, Д. Кіценко, С. Перчек, Т. Базів, К. Олексин.

За збірками по домах ходили слідуючі членкиці і члени Комітету: А. Ракович, Е. Ґуруля, М. Онуфрик, М. Швець, М. Теребушка, К. Андрусів, К. Шевчук, Г. Булавинець, мгр. В. Чорненький, А. Іванів, Ст. Сверида, В. Гранковський, А. Задорецький, І. Деркач, Р. Гладун.

Розходи від першого серпня ц. р. були такі: медицина для тяжко хорого скитальника у лічниці в Австрії $25; закуплено пакунків для скитальників $67.83; до Українського Американського Допомогового Комітету в Филаделфії $200; до Конгресового Комітету в Ню Йорку $200; дівчині зі скитальщини, що перебула тяжку операцію $50; оголошення у Свободі, почтові значки, папір і коверти і стінні оголошення $13.50; в касі по кінець жовтня остало $189.50.

Принагідна збірка: член Допомогового Комітету, І. Деркач зібрав на передвесільній гостині дочки Івана Пукіша $13.20, за котрі закуплено пакунки для хорих скитальників у Австрії. Зложили по $1: М. Юрків, Н. Онуфрик, А. Онуфрик, В. Пригода, І. Пукіш, М. Пукіш, І. Деркач, М. Мостовий. Решту, дрібними.

Р. Пристай, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. Г., Бріджпорт, Конн. — Світовий Конгрес Українського Жіноцтва відбудеться в Филаделфії, в готелі Аделфія. Пишіть на таку адресу: World Congress of Ukrainian Women, Adelphia Hotel, 13 & Chestnut St., Philadelphia 7, Pa.

ЧИ ВИ ВЖЕ ВПИСАЛИ СВОЇХ ДІТЕЙ ДО У. Н. СОЮЗУ? КОЛИ НІ, ВПИШІТЬ СЕЙЧАС!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Укр. Січ від. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. листопада, в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на час. Пригадуємо членам, що хто ще не зложив на пресовий фонд „Свободи", як також не замовив календаря Союзу на 1949 рік, просимо це зробити на цих зборах. — За уряд: А. Яворський, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102, відбудуться в неділю, 14. листопада, зараз по другій Сл. Божій, в гали церковній, 2280 В. 7. вул. — За уряд: Н. Декан, предс.; В. Жук, кас.; Н. Бобечко, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. ..., повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 14. листопада, в У. Н. Домі, 212 Фултон Ст., в годині 3. пополудні. Перенесено збори, бо 13. листопада відбудеться баль. — П. Остапчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Зап. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. листопада, в годині 8. ввечір, в церковній гали при 7. вул. Просимо прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 13. листопада, в год. 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Ловренс ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів бути приявними на цих зборах, бо маємо кілька важних справ до вирішення конечно на цих зборах. — за уряд: І. Сорока (ст.), предс.; Т. Плавяник, кас.; А. Хромяк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Повідомляємо всіх членів Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. листопада, в год. 1. після полудня, в домівці Укр. Клюбу при Френклин ул. — За управу: Г. Дорожовський, гол.; В. Василюк, скарб.; П. Іваш, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудуться в суботу, 13. листопада, в годині 8. ввечір, в укр. правосл. галі, 675 Савт 19. вул. Просимо всіх членів конче прийти на збори, бо маємо важні справи до вирішення. — Г. Дорощенко, предс.; А. Баран, кас.; А. Мудровський, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що звичайні збори відбудуться в суботу, 13. листопада, в У. Н. Домі, 217 Галлет ул., точно в год. 7:30 ввечір. Взиваємо всіх членів прийти на час, бо є важна справа до полагодження. Пригадується всім членам, що вибір уряду відбудеться в наступнім місяці. — М. Галькевич, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, повідомляє членів, що збори відбудуться в суботу, 13. листопада, в домі Укр. Горожан на Вейклін ул., в год. 7:30 ввечір. — Т. Р., секр.

ВИ ОДЕРЖАЛИ СЬОГОДНІ „СВОБОДУ"? А ЧИ ВИ ВИСЛАЛИ ЇЙ ВЖЕ СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ, ЩОБИ ВОНА МОГЛА ПРИЙТИ ДО ВАС ТЕЖ ЗАВТРА?

ПОШУКУВАННЯ

Родини ПОКОЦЬКИХ Марії, Анни, Івана і Зофії, що перебувають в Америці, пошукує Анна Ґонта, донька Івана й Зофії з Хватова, пов. Золочів, котра перебуває на скитальщині в Німеччині. Хто знає про них, або вони самі, хай зголоситься на адресу: Maria Kuroczka, 190 E. 3rd St., New York, N. Y.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 3. листопада 1948 р. помер у 61. році життя

ВАСИЛЬ БОДРУГ,

член Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94 У. Н. Союзу в Гемтремк, Міш.

Покійний походив з села Березів вижний, пов. Коломия, Галичина, Зах. Україна. Полишив у смутку сина Михайла дві дочки Анну і Ольгу, сестру Розалію Роленко, шваґра Гариса Роленко.

Похорон відбувся 6. листопада з дому жалоби при участи родини(членів та знайомих до церкви Неп. Зач. Пр. Діви Марії, а відтак на цвинтар Мавит Олівет. — В. Й. П.!

В. Крушельницький, секр.

ТАРЗАН, ч. 1969. Тарзан щезає.

Зловлений під причалом, Тарзан притулився до стовпа і надслухував...

...а тимчасом Старк, провідник ватаги, говорив: „Після теперішньої стрілянини нам треба заложити нашу кватиру деінде... Навантажте лодку і виберімося звідси швидко".

Саме тоді приплив води викинув на верх тіло Великого Піта.

„Дикий чоловік мусить бути під причалом! Полізьте під причал і застрільте його!" закричав Старк.

На ці слова Тарзан спокійно опустив з стовпа руки і пірнув у воду.